

slimnīcā, mājās nedodas pilnīgi vesels, daudziem no viņiem vēl ilgi būs nepieciešams atrasties ārstu uzraudzībā.

Slimība pāriet, simptomi paliek

Bērnu klīniskās universitātes slimnīcas speciālisti uzmanīgi sekojuši līdzī jaunā koronavīrusa SARS-CoV-2 izplatībai jau no paša sākuma, kad tas vēl nebija šķērsojis Ķīnas robežu. Slimnīcas Bērnu slimību klīnikas vadītājas vietniece **Jana Pavāre** atceras, ka pirmā publikācija par Covid-19 norisi bērniem parādījās pagājušā gada februārī respektablā medicīnas žurnālā "JAMA". "Lai arī pirmās ziņas bija tādas, ka saslimst neliels bērnu skaits, viņi slimo vieglā formā un daudz retāk tiek ievietoti slimnīcā, gada laikā esam sapratuši, ka mīts par Covid-19 vieglu norisi un atveseļošanās lielā mērā ir bijis mānīgs. Ļoti svarīga ir slimības gaita pēc akūtā slimības perioda, kā arī atveseļošanās norise ilgtermiņā un iespējamās sekas, kas būtiski ietekmē bērna dzīvi un veselību, piemēram, multisistēmu iekaisuma sindroms, kurš pirmo reizi tika aprakstīts pērn aprīlī Lielbritānijā, bet šobrīd novērojams arī bērniem Latvijā. Šis fenomens, kurš raksturīgs tikai bērniem, parādās 2–4 nedēļas parasti pēc vieglā vai asimptomātiskā formā pārslimota Covid-19 un izpaužas pēkšņi ar vairākās orgānu sistēmās noritošām iekaisuma reakcijām. Lai gan Covid-19 atzīts par šī sindroma palaiđejmehānismu, joprojām nav skaidrs, kādēļ dažiem bērniem rodas šādi imūnās sistēmas regulācijas traucējumi ar pārmērīgu iekaisuma reakciju. Visi šie bērni ārstējas mūsu slimnīcā, jo viņu ārstēšanā jāiesaistās vairāku specialitāšu ārstiem, turklāt nereti kāds laiks jāpavada arī intensīvās terapijas nodaļā. Par laimi, pacientu ar šādu diagnozi nav daudz – tikai divpadsmit. Piemēram, Vācija ziņo par 180 šādiem gadījumiem, Zviedrija – par 100, ASV – par 1659," viņa saka.

vaibsti

pēc pirmo slimības simptomu parādīšanās, izjauc normālu imūnās sistēmas darbību un izraisa vairāku orgānu bojājumus. Starptautiski pētījumi liecina, ka jaunais koronavīruss var ierosināt arī autoimūnās slimības, tādas kā 1. tipa diabēts, sistēmiskā sarkanā vilkēde un virkne citu.

Sazinoties ar pacientiem, kuri Covid-19 bija pārslimojuši pavasarī, pētnieki noskaidroja, ka gandrīz visiem slimība atstājusi lielākas vai mazākas sekas, proti, dažiem ir skarta nervu sistēma, piemēram, sāp vai reibst galva, moka milzīgs nespēks un nogurums, citiem ir plaušu vai aknu bojājumi. Šobrīd zināms, ka tikpat kā neviens pacients, kurš šo vīrusu infekciju ārstējis

ZINĀŠANAI

Daži fakti par vīrusu un slimību*

- SARS-CoV-2 – smaga akūta respiratorā sindroma koronavīruss 2 (*severe acute respiratory syndrome coronavirus 2*).
- Kopumā koronavīrusu dzimtā ietilpst 40 vīrusi, no tiem septiņi spēj inficēt cilvēkus (četri no tiem izraisa parastu sezonālo saaukstēšanos, bet trīs – nopietnas, dzīvību apdraudošas saslimšanas MERS, SARS un Covid-19 (*Coronavirus Disease of 2019*)).
- Uz vīrusa virsmas atrodas S (*Spike*) proteīns, ar kura palīdzību tas iekļūst organisma šūnās.
- Izteikti infekciozs cilvēks var nodot vīrusus ļoti lielam cilvēku lokam, uzskata, ka ap 10% inficēto izraisa apmēram 80% jaunu infekcijas gadījumu.
- Saskaņā ar PVO datiem, pacientam ar tipiski noritošu vidēji smagu slimības gaitu raksturīga ķermeņa temperatūras paaugstināšanās, sauss, mokošs klepus, nespēks, ožas un garšas izmaiņas.
- Daļai pacientu smaržas vai garšas izmaiņas ir vienīgais slimības simptoms, 89% gadījumu šie traucējumi mazinās vai izzūd četru nedēļu laikā.
- Vidēji smagas slimības gadījumā neiroloģiskie simptomi novēroti 36,4%, smagas – 45,5% pacientu.
- Elpas trūkums parasti attīstās apmēram nedēļu pēc pirmo simptomu parādīšanās un norāda uz slimības smaguma pakāpi.
- Raksturīgākā slimības komplikācija ir plaušu bojājums, sākot ar pneimoniju un beidzot ar akūtu respiratoro distresa sindromu, kad plaušu alveolās uzkrājas sekrēts, kas neļauj plaušām darboties, tādēļ mazinās asinū piesātinājums ar skābekli.
- Precīzu datu par imunitātes saglabāšanos pēc pārslimotas infekcijas pagaidām nav.

* Rekomendācijas par SARS-CoV-2 infekcijas un Covid-19 epidemioloģiju, diagnostiku, klīniskajām norisēm un komplikācijām

TIKPAT KĀ NEVIENS PACIENTS, KURŠ ŠO VĪRUSU INFEKCIJU ĀRSTĒJIS SLIMNĪCĀ, MĀJĀS NEDODAS PILNĪGI VESELS, DAUDZIEM NO VIŅIEM VĒL ILGI BŪS NEPIECIEŠAMS ATRASTIES ĀRSTU UZRAUDZĪBĀ.